

FOTO: BIRGIT ING VORSENY SEGES

REGLER FOR ØKOLOGISK PLANTEAVL

DET FØLGENDE GIVER EN KORT OVERSIGT OVER DE VIGTIGSTE REGLER INDEN FOR ØKOLOGISK PLANTEAVL OG ET EKSEMPEL PÅ OMLÆGNINGSFORLØB.

OMLÆGNING

- Anmeldelse af omlægning af nye arealer kan ske året rundt og på alle datoer. Arealerne kan tidligst påbegynde omlægning, når NaturErhvervstyrelsen har modtaget anmeldelsen.
- Inden udgangen af det 4. kalenderår, efter omlægningen er påbegyndt, skal hele bedriften have påbegyndt omlægning til økologisk produktion.
- Se et eksempel på omlægningsforløb i nedenstående figur.

UNDTAGELSER FOR AFGRØDER TIL FODER OG AFGRÆSNING

- Proteinafgrøder, der høstes i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning), kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften. Proteinafgrøder er ærter, hestebønner, lupin, kløvergræs, lucerne og der må ikke være iblandet korn eller lign. etårige afgrøder. 20 pct. af foderrationen beregnes pr. dyr pr. år, undtagen for bedrifter, der er omfattet af "Brancheaftalen for kreaturer" (økologiske mælkeproducenter og kødkvægsproducenter, der leverer til Friland), hvor de 20 pct. beregnes pr. dyr pr. dag.

- Omlægningsafgrøder fra egen bedrift kan indgå med op til 100 pct. i en økologisk foderration. Indkøbte omlægningsafgrøder kan indgå med op til 30 pct. i en økologisk foderration.
- Økologiske svin eller fjerkræ kan ikke bruge græsmarker i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning) som udeareal. Der er dog evt. mulighed for at søge dispensation til at bruge udearealet efter 6 måneder.
- Økologiske får, geder og kødkvæg (fra bedrifter, som ikke leverer til Friland) kan afgræsse græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)
- Malkekvæg og kødkvæg fra bedrifter, der er omfattet af "Brancheaftalen for kreaturer", kan ikke afgræsse omdrifts græsmarker i første omlægningsår, men kan afgræsse ekstensive, permanente græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)

SÅSÆD OG PLANTEMATERIALE

- Der skal bruges økologisk fremavlet udsæd af passende sorter. Udsæd fremavlet på marker under omlægning, hvor afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, kan

AFGRØDETYPER	KONVENTIONEL AFGRØDE	OMLÆGNINGSAFGRØDE	ØKOLOGISK AFGRØDE
Etårige afgrøder (korn, majs, roer, grønsager m.m.)	Afgrøden er sået før påbegyndt omlægning, eller afgrøden høstes mindre end 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, og afgrøden høstes mindst 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden er sået mindst 24 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.
Græs/permanent græs (inkl. kløvergræs, frøgræs, kløverfrø, lucerne)	Afgrøden høstes mindre end 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 24 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.
Flerårige afgrøder (frugt og bær, pyntegrønt)	Afgrøden høstes mindre end 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 12 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning. (Sælges som konventionel i Danmark)	Afgrøden høstes mindst 36 måneder efter, jorden er påbegyndt omlægning.

› bruges på lige fod med økologisk udsæd. Hvis der ikke kan fremskaffes økologisk udsæd, kan der bruges konventionelt ubejdet udsæd.

SE DEN ØKOLOGISKE FRØDATABASE: WWW.LANDBRUGSINFO.DK/OEKOUDSAED

- Der er forbud mod genetisk modificerede planter.
- Udplantningsplanter skal være økologisk fremdrevne/fremavlede.
- Der må ikke være parallelavl, det vil sige samme plantart må ikke dyrkes på en økologisk enhed og på en ikke-økologisk enhed på bedrifter under samtidig drift, eller hvor alle marker ikke er påbegyndt omlægning. Fx er vinterbyg og vårbyg samme art.

GØDNING

- Kunstgødning er ikke tilladt, men der kan bruges visse ikke-kvælstofholdige gødningstyper som fx patentkali, svovl, mikronæringsstoffer og kalk. De tilladte gødningstyper fremgår af bilag 1 i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion med betingelser for anvendelse.
- Der må ikke bruges forsuret gylle.
- Der må ikke bruges kommunalt slam på økologiske jordarealer.
- Kartoffelsaft, saft fra grønpiller, frugtsaft, vinasse og lign. er tilladt som ikke-økologisk gødning, hvis det kun er tilsat lovligt tilsætningsstoffer (konservering med svovlsyre er fx ikke tilladt).
- Halmaske fra ikke-økologisk halm er tilladt fra eget fyr, men ikke fra andre bedrifter/varmeværker.
- Pesticider og kemiske bejdsemidler er ikke tilladt.
- Der må maks. bruges gødning, der svarer til 170 kg total N/ha. Der må bruges ikke-økologisk gødning, som svarer til 50 kg udnyttet N/ha uden yderligere dokumentation. Harmonikravet for økologiske bedrifter følger de generelle regler (1,4 eller 1,7 DE/ha, dog undtagen 2,3 DE/ha), og den generelle N-kvoté for bedriften må ikke overskrides.
- Bedrifter med 5-årigt tilsagn om Økologisk Arealtilskud kan vælge enten maks. 100 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved basistilskud eller maks. 60 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved N-tillæg til basistilskuddet. Alle mælkeproducenter og kødkvægsproducenter, der leverer til Friland, er omfattet af en brancheaftale og skal også overholde maks. 140 kg total N/ha.

KONTAKT

Birgit Ingvorsen, Landskonsulent
SEGES Økologi
bii@seges.dk
D +45 8740 5493 / M +452374 3798

Sven Hermansen, Specialkonsulent, Teamleder
SEGES Økologi
svhe@seges.dk
D +45 8740 5043 / M +452931 4643

PLANTELOGBOG

- Gødning, plantebeskyttelsesmidler og høstet afgrøde skal registreres i en logbog for hver enkelt mark. For gødning skal dato for udbringning, gødningstype, status og mængde (tons) fremgå. For plantebeskyttelsesmidler skrives dato, navn, metode og årsag til anvendelsen. Ved høst oplyses afgrøde, høstmåned, en skønnet mængde og økologisk status. Fx skal hvert slået græs registreres med et skønnet udbytte.
- Dokumentation for modtaget/afsat gødning skal også findes på bedriften.

SKEL

- Der skal være tydelige skel mellem økologiske og ikke-økologiske arealer, således at der ikke kan ske sammenblanding af afgrøder.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ:

- At NaturErhvervstyrelsen "Økologikontrol" autoriserer bedriften, og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende oplysninger om bedriften hvert år i fællesskemaet senest den 21. april.
- At der ikke opstår parallelavl ved samtidig drift af en økologisk og en ikke-økologisk enhed, eller ved tilkøb af nye marker, som ikke lægges om med det samme. Slæt ifm. permanente græsmarker giver særlige problemer.
- Økologer skal kunne dokumentere, at de har brugt den rigtige såsæd – og at den ikke er genetisk modificeret (GMO-fri).
- At du ikke har gamle gødningssække og dunke med kemikalier stående, når alle arealer på bedriften er lagt om.
- Økologer skal have en ajourført markgødningsplan uanset bedriftens og husdyrholdets størrelse.
- Økologer, der importerer husdyrgødning, skal være tilmeldt registret for N-afgiftsfritagelse.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra NaturErhvervstyrelsen.
Se: www.naturerhverv.dk/Tilskudsguide

Reglerne er sammenfattet og uddybet i NaturErhvervstyrelsens Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion.
Se: www.naturerhverv.dk/okologi

Reglerne er fastsat i Rådets Forordning (EF) 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning m.v., Kommissionens forordning (EF) 889/2008 af 5. september 2008 om gennemførelsesbestemmelser for RFO 834 og Økologilov nr. 463 af 17. juni 2008 med tilhørende bekendtgørelser. Forordningen er direkte gældende og omfatter de fleste regler.

Find flere oplysninger om økologisk planteproduktion på www.LandbrugsInfo.dk under "Økologi".

EKSEMPEL PÅ OMLÆGNING TIL ØKOLOGISK PLANTEPRODUKTION 1. APRIL 2016

	01.04.2016	01.04.2017	01.04.2018	Høst 2018
Salg af afgrøder	Konventionel pris ved salg af afgrøder	Omlægningspris ved salg af afgrøder	Økologisk pris ved salg af afgrøder	Økologisk pris ved salg af afgrøder
Afgrøder til foder	<p>Start omlægning. Alle øko-regler skal overholdes, men der må gerne være sået en konventionel afgrøde på arealet.</p> <p>Afgrøder til fremavl, der sås efter 01.04.2016, kan bruges/sælges som såsæd til økologiske marker.</p> <p>Proteinafgrøder, der sås/høstes efter 01.04.2016 kan indgå i en økologisk forderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften.</p>	<p>Afgrøder, der høstes efter 01.04.2017, kan bruges/sælges som omlægningsfoder.</p> <p>Til egne dyr på bedriften med op til 100 % af foderrationen.</p> <p>På andre bedrifter med op til 30 % af foderrationen.</p>	<p>Græs og kløver, der høstes efter 01.04.2018 kan bruges/sælges som økologisk</p>	<p>Enårige afgrøder, der er sået efter 01.04.2018, kan bruges/sælges som økologiske</p>
Ansøgning og indberetning	<p>Ansøgning om tilskud og indberetning om økologi i Fællesskema 2016</p> <p>Ansøgning om autorisation</p>	<p>21.04.2016</p> <p>01.09.2016</p>	<p>Start af tilsagnsperiode (5 år) for økologisk arealtilskud – udløber 31.08.2021</p>	<p>21.04.2017</p> <p>01.01.2018</p> <p>Januar 2018</p>
		<p>Anmodning om udbetaling og indberetning om økologi i Fællesskema 2017</p>	<p>Økologitilskud 2017 udbetales</p>	